

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la soluționarea conflictului negativ de competență
dintre Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani și Curtea de Apel
Chișinău,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de
chemare în judecată depusă de Partidul Politic Coaliția pentru
Unitate și Bunăstare împotriva Comisiei Electorale Centrale
privind anularea actelor administrative,

*(Dosarul nr. 2ac-305/24
NR. PIGD 2-24071484-01-2cc-26072024)*

Instanța competentă să examineze acțiunile împotriva Comisiei
Electorale Centrale variază în funcție de natura juridică a actului
administrativ contestat.

25 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Soluționând conflictul negativ de competență dintre Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani și Curtea de Apel Chișinău,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 2 iulie 2024, Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani acțiune în contencios administrativ către Comisia Electorală Centrală, prin care a solicitat anularea pct. 19 și 19.3 din motivarea hotărârii Comisiei Electorale Centrale din 28 mai 2024 și pct. 8 din dispozitivul hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2541 din 28 mai 2024 – în partea care se referă la Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare și anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2594 din 25 iunie 2024, în partea prin care s-a respins cererea prealabilă.

2. Prin încheierea din 5 iulie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare către Comisia Electorală Centrală privind anularea actelor administrative, a fost transmisă spre judecare după competență la Curtea de Apel Chișinău.

3. Prin încheierea din 17 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a ridicat conflict negativ de competență la judecarea acțiunii în contencios administrativ înaintată de Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare către Comisia Electorală Centrală privind anularea actelor administrative. S-a suspendat din oficiu prezentul proces și dosarul s-a transmis Curții Supreme de Justiție, pentru soluționarea conflictului de competență.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

4. Art. 5 din Codul administrativ:

„Activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.”

5. Art. 200 alin. (3)-(4) din Codul administrativ:

„Conflictul de competență dintre judecătoriile din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel sau dintre două curți de apel se soluționează de către Curtea Supremă de Justiție. Conflictul de competență se soluționează fără citarea participanților la proces, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.”

6. Art. 10 alin. (1) din Codul administrativ:

„Actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.”

7. Art. 11 din Codul administrativ:

„Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sânt afectate de actul administrativ individual, nu sânt destinatarii acestuia.

Un act administrativ de acordare periodică a prestațiilor materiale sau bănești este un act administrativ individual prin care o astfel de prestație se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.”

8. Art. 12 din Codul administrativ:

„Un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.”

9. Art. 191 alin. (1) și (2) din Codul administrativ:

„Cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) și (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ. Curțile de apel soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituționalitate.”

10. Art. 26 alin. (1) lit. c) din Codul electoral:

„În calitate de organ independent de supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, Comisia Electorală Centrală:

c) colectează și sistematizează rapoartele privind gestiunea financiară a partidelor politice, rapoartele privind auditul partidelor politice, rapoartele privind finanțarea campaniilor electorale prezentate de concurenții electorali sau participanții la referendum și rapoartele privind finanțarea grupurilor de inițiativă.”

11. Art. 98 alin. (1) din Codul electoral:

„În ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanțele de judecată competente examinează acțiunile **în domeniul electoral** după cum urmează:

1) *judecătorile în primă instanță* soluționează contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a hotărârilor organelor electorale după efectuarea procedurii de examinare a cererii prealabile.

2) *Curtea de Apel Chișinău* soluționează în primă instanță:

a¹) contestațiile împotriva deciziilor organelor electorale emise în conformitate cu prevederile art. 68 alin. (5¹);

a) contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a actelor administrative ale Comisiei Electorale Centrale;

b) contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a deciziilor Consiliului Audiovizualului.”

12. Art. 91 alin (5) din Codul electoral:

„Acțiunile în contencios administrativ privind legalitatea deciziilor organelor electorale emise în conformitate cu prevederile art. 68 alin. (5¹), a hotărârilor Comisiei Electorale Centrale și a deciziilor Consiliului Audiovizualului care au tangență cu reflectarea alegerilor, precum și cele privind acțiunile/inacțiunile acestora se depun, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău.”

13. Art. 1 din Codul electoral:

„Perioada electorală, este definită ca intervalul cuprins între ziua intrării în vigoare a actului privind stabilirea datei scrutinului și ziua în care rezultatele alegerilor sunt confirmate de către organele competente, dar nu mai mare de 120 de zile. Data începerii perioadei electorale se stabilește prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.”

14. Art. 94 alin. (1) și (2) din Codul electoral:

„**În calitate de subiect al contestației poate fi alegătorul, candidatul desemnat, grupul de inițiativă, blocul electoral, concurentul electoral sau participantul la referendum** care revendică încălcarea drepturilor sale legitime prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative în domeniul electoral. Pot depune contestații și partidele politice care au dreptul de a participa la scrutin în condițiile stabilite de art. 27 lit. g). Funcționarii electorali, observatorii, precum și asociațiile obștești care au solicitat acreditarea observatorilor pot depune contestații împotriva organului electoral care le-a aplicat sancțiunile prevăzute de art. 102 alin. (6) și alin. (8). În aceste cazuri, legalitatea hotărârii se contestă la organul electoral ierarhic superior.”

15. Art. 197 din Codul administrativ:

„Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

16. În speța dedusă judecării, hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2541 din 28 mai 2024 „Cu privire la exercitarea atribuției de supraveghere a rapoartelor privind gestiunea financiară a partidelor politice pentru semestrul II al anului 2023” a fost adoptată în contextul realizării atribuțiilor în domeniul supravegherii și controlului privind finanțarea activității de bază a partidelor politice și nu a activității financiare din campania electorală.

17. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că faptele menționate în hotărârea nr. 2541 din 28 mai 2024, emisă de Comisia Electorală Centrală, nu se încadrează în procedurile și etapele procesului electoral conform bazei legislative. Prin urmare, obiectul litigiului nu poate fi considerat un raport electoral. În consecință, litigiul trebuie tratat ca unul administrativ. Astfel, cauza urmează să fie încadrată și soluționată conform normelor procedurale specifice contenciosului administrativ, asigurând astfel respectarea principiilor de drept administrativ și protejarea drepturilor părților implicate.

18. Mai mult, actele administrative contestate cad sub incidența Legii nr.294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice, procedura administrativă fiind efectuată corespunzător Codului administrativ.

19. Așadar, având în vedere că cauza nominalizată este de natură administrativă și nu electorală, competența de soluționare revine Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, conform competenței teritoriale în materie de contencios administrativ.

20. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că hotărârea contestată are o destinație unică și după îndeplinirea ei, își va epuiza efectul.

21. Caracterul individual al unui act administrativ derivă din întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: este o dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică, pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, are drept scop de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea, sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

22. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că, soluționând cererea prealabilă depusă de Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare, în hotărârea nr. 2594 din 25 iunie 2024 „Cu privire la cererea prealabilă nr. CEC-7/14233 din 3 iunie 2024”, Comisia Electorală Centrală a indicat în mod expres că aceasta poate fi contestată în decurs de 30 de zile de la comunicare, la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 99-101).

23. Căile procedurale asigură persoanelor interesate accesul la o instanță de judecată, căreia prin lege i s-a stabilit competența de a hotărî, iar pentru ca dreptul de acces la o instanță să fie respectat, trebuie ca instanța în fața căreia este adusă cauza să se bucure de jurisdicție deplină, adică instanța trebuie să fie competentă să analizeze atât aspectele de fapt, cât și pe cele de drept ale cauzei. Acest mod de reglementare al dreptului de acces la justiție este în concordanță cu principiile Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, potrivit cărora exercitarea dreptului de acces la justiție presupune tocmai asigurarea accesului oricărei persoane la un tribunal instituit de lege, adică garantarea unei proceduri judiciare în fața căreia să se poată realiza, efectiv, acest drept.

24. Reieșind din cele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că la caz, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a constatat competența Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani pentru examinarea acțiunii depuse de Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actelor administrative.

25. Din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va soluționa conflictul negativ de competență, prin constatarea competenței Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani la examinarea și soluționarea acțiunii depuse de Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actelor administrative.

26. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 191, 200 alin. (3) și 230 din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Constată competența Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani la examinarea cauzei de contencios administrativ, intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actelor administrative.

Cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic Coaliția pentru Unitate și Bunăstare împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actelor administrative, se remite la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă